

Møtetidspunkt	29. juni 2021
Møtested	Hunderfossen Familiepark
Møteleder	President Erik A. Dahl
Antall m gjester, ektefeller, samboere	44
Hovedtema	Sommeravslutning og presidentskifte
Foredragsholder	
Kort om foredraget	<p>Dette var det første fysiske møte i Rotaryklubben siden 3. november 2020, og hele 44 medlemmer/ektefelle/samboere var til stede på møtet.</p> <p>Først fikk vi en kort omvisning i Familieparken, der markedsjef Espen Rønning ga en orientering om parken med spesielt vekt på årets nyheter. Årets nye store nyhet er Reodor Felgens Hyperakselerator, som har kommet inni bygget etter Supervideografen fra 1988.</p> <p>Deretter ble det utendørs møte ved badeanlegget, først med kaffe/kake, og deretter underholdning med sang og musikk av klubbens medlemmer Tone Løvik og Øivind Pedersen – sommerstemningen kom sigende på med tre flotte sommersanger.</p> <p>Avgående president Erik A. Dahl takket styret for godt samarbeid i dette spesielle året, der de fleste møtene er avholdt digitalt. I istedenfor blomster fikk styremedlemmene hver sin pose grillkrydder til å krydre hverdagen med.</p> <p>Erik A. Dahl overleverte presidentkjedet til Gyda Austin som neste president i Lillehammer Rotary, der hennes navn allerede var inngravert. Det vanket også blomster og takk fra den påtroppende presidenten for den jobben Erik A. Dahl har gjort som president i dette vanskelige året vi har lagt bak oss.</p>
Referent	Jørgen Skaug
Neste møte	
Neste referent	

Møtetidspunkt	22. juni 2021
Møtested	Zoom
Møteleder	Gyda Austen
Antall m gjester og observatører	20
	<p>Hallvor Møllerløkken informerte om Mesna Kultursti om prosjektet ny parsell forbi Gudbrandsdalen Uldvarefabrik på sørsiden av Mesnaelva og nordsiden av fabrikkens.</p> <p>Prosjektet ledes av Kari Slorbak og hvor Halvor Møllerløkken er økonomiansvarlig.</p>

	<p>Gudbrandsdal er Uldvarefabrik er positiv til prosjektet, men det il være utfordrende økonomisk hvor en må ha bru over en del steinrabber. Mesna Kultursti er et samarbeidsprosjekt mellom Mesna og Lillehammer Rotary og Fåberg og Lillehammer Historielag. Det er utarbeidet en ny brosjyre om Mesna Kultursti.</p>
Hovedtema	Skibladner 165 år
Foredragsholder	Direksjonsformann (styreleder) Bjørn Blichfeldt. Skibladner har ikke noe styre, men en direksjon. Dette er interne betegnelser.
Kort om foredraget	<p>Bjørn Blichfeldt holdt et detaljert og engasjerende foredrag om Skibladners historie, om den spesielle møbleringen og viste historiske bilder. Skibladner var ferdig i 1856 da jernbanen fra Oslo – Eidsvold nettopp sto ferdig.</p> <p>Historien forteller om da Skibladner sank senest i 1967 og hvordan entusiastene klarte å få båten på vannet igjen. Skibladner er det første fartøyet som ble fredet, noe som har skapt store utfordringer for hva man får lov til å gjøre. Alt arbeid skal gjøres av fagfolk og dugnad er derfor ikke så enkelt å få til.</p> <p>Økonomien har vært vanskelig i flere perioder og da NRK spurte om å få produsere sakte-TV med Skibladner hadde man egentlig ikke råd, men man måtte. Sendingene hadde god effekt – 22000 reiste med Skibladner det året. Seertallene var formidable 1,8 mill var innom sendingene.</p> <p>Året etter feiret Kongen og Dronningen jubileum og benyttet Skibladner med stor oppslutning. Dette skapte oppmerksomhet som har kommet godt med.</p> <p>Skibladeners venner ble stiftet i 1974 og har bidratt økonomisk. Skibladner få støtte på 2,7 millioner over statsbudsjettet, driftstøtte fra Fylkeskommune og kommuner rundt Mjøsa. Riksantikvaren støtter på enkeltprosjekter. Aksjebrevene fra 1854 fram til i dag er fremdeles gyldig og viser at innehavere eier litt av «Den gyldne Svane». Det viktigste bidrag er dog at man reiser med Skibladner.</p> <p>I 2020 ble Skibladner utsatt for brottsjø, med følge at veivakslingen røk. En ny kostet 10,3 millioner. Flom eller for lite vann har også skapt utfordringer og til sist pandemien som satte stopper for chartertrafikken. Pga av utbygging av ny jernbanebru ved Minnesund kan Skibladner ikke anløpe Eidsvold de neste tre årene.</p> <p>Skibladner har sunket to ganger, vært gjennom to verdenskriger og det er ingen grunn til å tro at Skibladner ikke skal leve i 165 år til.</p>

	Blichfeldt reklamerte for boken Den langsomme reises kunst som kan kjøpes på www.skibladner.no . Til 165 årsjubileet er det også laget en god flaske med vin som kan kjøpes.
Referent	Finn Olsen
Neste møte	Sommeravslutning Norsk Vegmuseum 29. juni.
Neste referent	

Møtetidspunkt	Tirsdag 15. juni 2021 kl.1900
Møtested	Digitalt på Zoom
Møteleder	President Erik A. Dahl
Antall m gjester og observatører	23
Hovedtema	Lillehammer Museum
Foredragsholder	Direktør Audun Eckhoff, Stiftelsen Lillehammer Museum
Kort om foredraget	<p>Stillstand betyr tilbakegang – Museene under Stiftelsen Lillehammer Museum må utvikle seg og tilpasse seg framtidens målgrupper, sa bl.a den nye direktøren Audun Ekchoff i kveldens møte i Lillehammer Rotary.</p> <p>Den ambisiøse diirektøren for Stiftelsen Lillehammer Museum ga oss et bra innblikk i museenes utfordringer og planene framover i kveldens digitale møte.</p> <p>Her fikk vi også en bra oppdatering av museenes omfattende virksomheter, fra Maihaugen, dikterhjemmene Aulestad og Bjerkebæk til Postmuseet.</p> <p>I konkurrans med bl.a det nye Nasjonalmuseet og Munchmuseet i Oslo må Stiftelsen Lillehammer Museum utvikle seg og tilpasse kommunikasjonen til nye og endrede målgrupper. Vår strategi må basere seg på det vi ser som publikums ønsker og behov i fremtiden. Og det skorter ikke på planer for videre utvikling.</p> <p>Vi fikk et innblikk i de store kommende utstillinger på Lillehammer Kunstmuseum etter Anna Ancher, med den danske moteskaperen Henrik Vibskov vinteren 2021/22 og «Female identities in Chinese conteporary ar»t (Kvinnelige identiteter i kinesisk samtidskunst) sommer/høst 2022. Det største prosjektet er imidlertid utvidelse av Lillehammer kunstmuseum med bygging av Kunsthall Innlandet på Stortorget foran Norges Bankbygget. Arkitektfirmaet Snøhetta har utarbeidet en mulighetsstudie, og et forprosjekt i løpet 2022 vil bl.a inkludere en kostnadsberegning av Kunsthall Innlandet, som en håper er realisert innen 2027.</p>
Referent	Jørgen Skaug
Neste møte	22. juni
Neste referent	Finn Olsen

Møtetidspunkt	Tirsdag 8. juni 2021
Møtested	Digitalt på Zoom
Møteleder	President Erik A Dahl
Antall m gjester og observatører	25
3. min	Erikk A Dahl orienterte om avslutningen av Rotaryåret som finner sted på Hunderfossen 29. juni kl. 1830. Her blir det påmelding og mer informasjon kommer senere.
Hovedtema	Kulturminnefondet
Foredragsholder	Direktør Simen Bjørgen
Kort om foredraget	<p>Kulturminnefondet er en hjelpeordning for å skaffe økonomisk støtte til vern av kulturminner som er i aktiv bruk. Mange kulturminner ville ikke blitt tatt vare på uten slik støtte. Dialog med eier er svært viktig.</p> <p>Organisering: Kulturminnefondet er en statlig tilskuddsordning for private eiere av verneverdige kulturminner. Det ble opprettet i 2002 og er direkte underlagt Klima- og miljødepartementet. De er lokalisert til Røros hvor det er et sterkt fagmiljø.</p> <p>Det er tre gode grunner til å bevare kulturminner:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vår kollektive hukommelse • Miljøvern • Nye verdier inn i framtida <p>Følelser som ligger bak er også ofte en sterk motivasjon for å ta vare på kulturminner.</p> <p>Tilskuddsordningen er et lavterskeltilbud til private eiere av verneverdige kulturminner. Også frivillige lag og organisasjoner kan søke enten de eier selv eller forvalter dem på vegne av andre. Støtte gis til alle typer faste kulturminner.</p> <p>Type kulturminner som det kan gis støtte til: Hus og bygninger, båter og fartøy, hageanlegg, bevaring av kulturlandskap, kurs og seminar og «rullende og bevegelige kulturminner» (eks. veteranbiler og gamle busser).</p> <p>Den private andelen må være minst 30% av totalkostnaden for bolig og fritidsbolig. Gjennomsnittlig utbetaling er 180' pr. prosjekt. I mange prosjekt kommer det også støtte fra andre kilder. Hovelsrud gardsanlegg på Helgøya er et spesielt vellykket prosjekt som ble trukket fram.</p> <p>Eksempler på prosjekt i Lillehammer som har fått støtte er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Norges Bank bygget • Fjøs på Nordseter • Skifertak på villa i Lillehammer sentrum.

	<p>Det ble også reist spørsmål om Mesna kultursti er et prosjekt som kan komme inn under støtteordningen. Dele opp et prosjekt i flere delprosjekt kan ofte være gunstig for å få støtte.</p> <p>Innlandet er det fylket hvor det kommer flest søknader om støtte.</p> <p>Det er generelt lite søknader om støtte fra byene (bare 27 søknader fra Lillehammer siden oppstarten).</p> <p>Normal søknadstid er ca. 1-2 måneder.</p> <p>Andre samarbeidende etater er Riksantikvaren/fylkeskommunen.</p> <p>Kulturminnefondet er en svært viktig institusjon som sørger for å gjøre det enklere å bevare verdifulle kulturminner.</p>
Referent	Per Arne Arstad
Neste møte	15. juni
Neste referent	Marthe Kari Dahl

Møtetidspunkt	Tirsdag 1. juni 2021
Møtested	Digitalt på Zoom
Møteleder	President Erik A Dahl
Antall m gjester og observatører	19
Hovedtema	Guvernørbesøk
Foredragsholder	Guvernør Roald Fiksdal i Distrikt 2305
Kort om foredraget	<p>President Erik A Dahl ønsket guvernøren Fiksdal velkommen til Lillehammer Rotary, som kvitterte med en takk for blomsterhilsen som Rotaryklubben hadde sendt hjem til han og hans kone Eva.</p> <p>Deretter viste Jørgen Skaug en kort video med bakgrunnsmusikk, bilder fra klubbens aktiviteter ispedd noen miljøbilder fra Lillehammer.</p> <p>I sin innledning sa Fiksdal at han gledet seg til å møte Lillehammer Rotaryklubb, en av flaggskipene av Rotaryklubber i distriktet både i størrelse og aktivitet, og sa bl.a følgende i sitt foredrag; Distrikt 2305, som Fiksdal er guvernør for, dekker Sunnmøre, Møre og Romsdal samt tidligere fylkene Hedmark og Oppland).</p> <p>Motto for Rotary i Rotaryåret 2020 – 2021 er «Rotary Open Opportunities». Rotary er international over hele verden, er verdens største humanitære yrkesbaserte organisasjon med 1,2 mill medlemmer.</p> <p>Rotary åpner muligheter for deg som medlem, for klubben, for lokalsamfunnet. Rotary er mye mer enn bare en trivelig møteplass, med gjennomsiktighet, kontinuitet og rotasjon. Rotarys kjerneverdier er fellesskap, integritet, mangfold, tjeneste og lederskap.</p> <p>Rotary's viktigste ledersnor er firespørsmålprøven:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Er det sant? 2. Er det rettferdig for alle parter? 3. Vil det skape forståelse og bedre vennskap? 4. Vil det være til beste for alle berørte? <p>Fiksdal viste en plansje over Rotarys oppbygging, som ledes av Rotary International (RI). Totalt i verden er det 539 Rotarydistrikter (herav 6 i Norge), som alle rapporterer til RI. Under distriktene finnes det totalt 35900 Rotaryklubber (herav 278 i Norge og 50 i Distrikt 2305). I Norge er det ca. 10.000 medlemmer i Rotaryklubbene.</p>
Referent	Jørgen Skaug
Neste møte	Tirsdag 8 juni
Neste referent	Per Arne Arstad

Møtetidspunkt	Tirsdag 25. mai 2021
Møtested	Digitalt på Zoom
Møteleder	President Erik A Dahl
Antall m gjester og observatører	25
Hovedtema	Færøyene - fortid og nåtid
Foredragsholder	Gaute Arneson
Kort om foredraget	<p>Færøyene kommer fra ordet fær): får og betyr saueøyene. Det er svært gunstige levekår for sau på disse øyene som er 1396 kv.km i areal.</p> <p>Færøyene ble bosatt av irske munkar fra ca år 625. Øyene ble kolonisert av nordmenn ca år 850.</p> <p>Befolkningen ble halvert under svartedauden - fra ca 4000 til ca 2000. I 1814 ble øyene selvstendig dansk amt. Og i 1948 ble det indre selvstyre.</p> <p>Folketallet er ca 50000 - hvorav ca 20000 bor i hovedstaden Thorshavn. Øya har eget språk - færøysk. Den evangeliske lutherske folkekirken er den offisiell kirke.</p> <p>Øyene har vulkansk opphav. Og veistandarden er på nordisk nivå med tett bilisme.</p> <p>Mht klima ligner det vårt vestnorske. Golfstrømmen dominerer alle årstider. relativt kjølig, med ca 300 regndager i året.</p> <p>Som nevnt er Thorshavn landets hovedstad som består av mye trehusbebyggelse. Trevirke er en stor eksportartikkel til Færøyene, det samme er skipsbygging og foredling av fisk.</p> <p>Færøyene er et gammelt bispesete under erkebiskopen i Nidaros. Og Kong Sverre vokste opp der - Norges konge fra 1177 til 1202.</p> <p>Landet har en stabil økonomi, med lav arbeidsledighet. Prisene er relativt høye i landet, på nivå over Norge. Det er et velutviklet demokrati. Mye eksport av fisk til Storbritania, Tyskland, Danmark, Frankrike. Importen kommer fra Norge med olje og trelast, fra Danmark med matvarer, fra Tyskland med biler og fra Island med sau.</p> <p>Som en liten kuriositet kan nevnes at det et sted der bærer navnet Saksumdal.</p> <p>Et grundig og interessant foredrag som ga appetitt til et besøk en gang.</p>
Referent	Arne Svilosen
Neste møte	Tirsdag 1. juni
Neste referent	Marthe Kari Dahl

Møtetidspunkt	18. mai 2021
Møtested	Teams
Møteleder	President Erik Andreas Dahl
Antall m gjester og observatører	Mer enn 20, så ikke høyeste tall.
	Presidenten orientert om medlemskomiteens arbeid for å lage en prosedyre for rekruttering av nye medlemmer. Forslaget ble vedtatt i styremøte 11. mai. Orientering om prosedyren blir sendt ut på epost. Medlemskaspakomiteen fikk honnør for arbeidet.
Hovedtema	Norsk Litteraturfestival
Foredragsholder	Marit Borkenhagen
	<p>Norsk Litteraturfestival er Nordens største litteraturfestival.</p> <p>Marit Borkenhagen har vært leder for festivalen i 10 år og er glad for å ha god og lang erfaring i den vanskelige og usikre tiden vi er inne i. Dette er andre festivalen under pandemien, men det har vært to forskjellige år. I fjor ble de kastet ut i nedstengningen, i år har de kunnet planlegge festivalen, men med stor grad av usikkerhet.</p> <p>Sammen med kommuneoverlege Morten Bergkåsa har komiteen gjennomført planleggingen og «Festivalsommeren» starter på Lillehammer 25. mai og varer til 30. mai. Mer enn 200 arrangementer med publikum på max 100 ligger nå i planen, men de håper på en åpning for 200.</p> <p>I fjor ble det arrangert en digital festival som nådde hele Norge. Dette var mulig takket være samarbeidet med NRK. I år videreføres samarbeidet og NRK kommer til Lillehammer og lager en times program på NRK1 lørdag kveld, en time på NRK2 søndag og radioprogram på Fredag.</p> <p>Usikkerheten på hva som blir tillatt har vært en utfordring. Arrangementet er nedskallert, ingen utenlandske foredragsholdere får komme med unntak av islandske Bergsveinn Birgisson som har sittet i karantene. NL søkte om at Bjørnsonprisvinner Sara Omar skulle få komme, men fikk avslag. De utenlandske gjestene blir med direkte på festivalen på skjerm og med en programleder tilstede i salene.</p> <p>Det er i alt 200 frivillige, det er litt snaut, men de får det til ved litt ekstra innsats. Det er plass til flere. Vanlig stab er på 300 frivillige.</p> <p>Økonomien er ikke helt på plass 2/3 av inntektene har forsvunnet og man håper på ordninger fra staten. Forholdet til giverinstitusjoner og sponsorer er veldig bra.</p>

NORSK SIGRID UNDET-DAGENE LILLEHAMMER
LITTERATURFESTIVAL

Kirsten Thorup (DK)
Erika Fatland
Kjell Westö (FI)
Karoline Brændjord
Tore Renberg
Helle Helle (DK)
Nivaq Korneliussen (GL)
Bergsveinn Birgisson (IS)
Vigdis Hjorth
Monika Fagerholm (FI)
Jón Kalman Stefánsson (IS)
Per Petterson
Bjørn Hatterud
Asta Olivia Nordenhof (DK)
Erik Fosnes Hansen
Olaug Nilssen
m. fl.

WWW.LITTERATURFESTIVAL.NO

Festivalen har et Nordisk fokus hvor altså de utenlandske gjestene ikke får komme. De norske er glade for å besøke Lillehammer, mens noen har meldt forfall av personlige hensyn Det gjelder PerPetterson som blir med digitalt.

Pr nå er det altså max 100 personer som kommer inn. I Søndre Park blir det egen inngang og inndeling for 100 personer hvor alle må registreres. Parkkaféen blir åpen som vanlig.

Pegasusprogrammet for barn går som vanlig med alle forfattere til stede. Nytt av året er podkasten Lesesirkelen som finnes på hjemmesiden til Litteraturfestivalen og der ellers podkaster blir publisert. Podkasten kan anbefales og blir fulgt opp live på festivalen.

Lillehammer right skulle vært lansert i år, men blir utsatt til neste år. Dette er et seminar på Lillehammer hvor forleggere og forfattere kan møtes og blir et utstillingsvindu med salg og kjøp av rettig

Det var flere spørsmål fra salen blant annet om Nasjonal konferanse, alders- og kjønnsbalanse, Unesco litteraturby og samarbeid med lokalt næringsliv.

Referent	Finn Olsen
Neste møte	25. mai
Neste referent	Arne Svilosén

Møtetidspunkt	11. mai 2021 kl 19.00
Møtested	Zoom
Møteleder	President Lillehammer Rotaryklubb
Antall m gjester og observatører	23 medlemmer og 1 observatør
Hovedtema	Informasjonssikkerhet og kommunikasjonsteknologi
Foredragsholder	Instituttleder ved NTNU Gjøvik, Nils Kalstad, CCIS, Center for Cyber and Informasjon Security
Kort om foredraget	<p>Gausdølen Nils Kalstad presenterte et stort og kompetent fagmiljø med et stort nettverk av samarbeidspartnere i forskjellige samfunnsgrener og lokalisasjoner nasjonalt og internasjonalt.</p> <p>Instituttet som Kalstad leder er vertskap for Center for Cyber and Information Security (CCIS), og er i tillegg et av to miljøer i Innlandet som har en SFI, et senter for forskningsdrevet innovasjon.</p> <p>Senter for cyber- og informasjonssikkerhet (CCIS) ved NTNU Gjøvik og Trondheim er et nasjonalt senter for forskning, utdanning og trening i å håndtere kritiske situasjoner knyttet informasjonssikkerhet. Senterets mandat er «å styrke samfunnets kompetanse og ferdigheter når det gjelder å beskytte mot, oppdage, respondere på og etterforske kriminelle handlinger som skjer ved bruk av teknologi tilknyttet cyber- og informasjonssikkerhet». Senteret driver forskning og undervisning.</p> <p>CCIS er et offentlig-privat samarbeid, som omfatter partnere fra industri, akademia, privat næringsliv og sikkerhet. Senteret åpnet 15. august 2014.</p> <p>Instituttet tilbyr både master- og bachelorutdanning som har stor søkermasse. Instituttet har i tillegg et betydelig antall doktorgradskandidater i sitt miljø.</p>
Referent	Marthe Kari Dahl
Neste møte	Litteraturfestivalen i Lillehammer 2021
Neste referent	Finn Olsen

Møtetidspunkt	Tirsdag 4. mai 2021
Møtested	Zoom
Møteleder	
Antall m gjester og observatører	32
	Presidenten refererte en takk fra Audun Gjengedal for blomsterhilsen i forbindelse med hans kones bortgang.
Hovedtema	EGO-foredrag Hans Holmengen
Foredragsholder	Hans Holmengen
Kort om foredraget	<p>Han startet med å trekke tidslinjer helt fra tidlig på 18. hundretallet hvor hans forfedre fra Nordre Holme hadde avstått grunn til det som senere ble kjøpstaden Lillehammer (1827).</p> <p>Han vokste opp i Holmengen som ligger like ved Søndre Holme. Barndommen på Holmejordet var preget av mye aktiviteter rundt Sigrid Undsets veg. På denne tiden var det jorder og dyr som beitet i området. Gymnas på Lillehammer ble gjennomført fra 1969.</p> <p>Videre utdanning ble ved Handelsakademiet (nå en del av BI) og kurs i regnskap, bedriftsøkonomi, pedagogikk og vitenskapsfilosofi.</p> <p>I ungdommen var Terrassen og Badedammen viktige møtesteder. Badedammen hadde et yrende badeliv, men like kaldt vann den gang som nå!</p> <p>Hans hadde mange hobbyer, men spesielt håndball ble en viktig aktivitet. Han spilte både for Lillehammer, Øyer og OSI i studietiden. Alpint var også en aktivitet som han deltok i konkurranser.</p> <p>I 1972 ble han gift og fikk etterhvert en sønn og en datter. I arbeidslivet ble det først to år i Storebrand Idun (72-74) med kollektiv tjenestepensjonsforsikring. Senere ble det lærergjerning på Handelsskolen og deretter Oppland distriktshøgskole fra 1978 til 2021. Pensjonisttilværelsen starter 1. juli i år, men går da over i en emeritus stilling.</p> <p>Han har også rukket tre utenlandsopphold i sin yrkeskarriere i England, USA (Berkley California) og på Bornholm.</p> <p>Han har vært med på mange interessante prosjekter med tilknytning til Lillehammer som arrangør by og filmby.</p> <p>Han har også utgitt flere bøker på Universitetsforlaget og Fagbokforlaget. Jobber nå med INGO prosjektet om innovasjoner og grønn omstilling i forretningsmodellene i Trysil, Fulufjellet og Finnskogen. Dette er et samarbeidsprosjekt med Universitetet i Karlstad og høgskolen i Dalarna. Covid-19 sin innvirkning på forretningsmodeller er et annet prosjekt. Mange reiselivsbedrifter har hatt et vanskelig år som kan få varige virkninger.</p> <p>Undervisning av permiterte fra reiselivsnæringen er også en viktig oppgave for han.</p> <p>Bok om økonomistyring og bruk av ExCeL er også på trappene.</p> <p>En kan trygt si at Hans Holmengen har mange jern i ilden.</p>

	<p>Det blir også tid til hobbyer. Rypejakt, fiske i Tesse og fluefiske i Sjoa er flotte aktiviteter. Han er også aktivt medlem av Mjøsen Golfklubb. Hytta på Lemonsjøen er fint utgangspunkt for forskjellige skidisipliner. Foredraget fra en aktiv og engasjert Hans Holmengen ble avsluttet med en video «Fra det gode liv» på Lemonsjøen med skikjøring og mye fin natur.</p>
Referent	Per Arne Arstad
Neste møte	Tirsdag 11. mai
Neste referent	Marthe Kari Dahl

Møtetidspunkt	27.4.21 2021 kl. 19.00
Møtested	Zoom
Møteleder	President Lillehammer Rotaryklubb Erik A. Dahl
Antall m gjester og observatører	28 + foredragsholder
Hovedtema	Litteraturbyen Lillehammer som er Skandinavias første <u>UNESCO Creative City i litteratur</u> .
Foredragsholder	Kultursjef i Lillehammer Olav Brostrup Müller
Kort om foredraget	<p><u>UNESCO Creative City i Network</u> ble dannet i 2004</p> <p>Formålet er å promotere samarbeid med og mellom byer som har indentifisert kreativitet som en strategisk faktor for bærekraftig utvikling. De 246 byene i nettverket jobber sammen mot et felles mål; Plassere kreativitet og kulturell industri i hjertet av utviklingsplanene på lokalt nivå og å samarbeide aktivt internasjonalt.</p> <p>Seks partnere står bak; Lillehammer kommune, Innlandet fylkeskommune, Høyskolen i Innlandet, Nansenskolen, Norsk Litteraturfestival og Stiftelsen Lillehammer Museum.</p> <p>Lillehammers mål er å være Norges viktigste by for fortellinger og litteratur.</p> <p>Statusen betyr at vi har tilgang til et nettverk fullt av ideer, kreativitet og innovasjon både gjennom digitale kanaler og årlige møteplasser</p> <p>Lillehammer blir profilert som en UNESCO-by og får en rolle som utstillingsvindu for norsk politikk på litteraturfeltet.</p> <p>Byen får et verktøy for å samordne vår egen aktivitet og økt fokus på kulturnæringene. Lokale kulturinstitusjoner styrkes og Lillehammer som freds-, ytringsfrihets-, og dialogby videreutvikles, sa Kultursjef i Lillehammer Olav Brostrup Müller</p>
Referent	Marthe Kari Dahl
Neste møte	Tirsdag 4. mai kl. 19.00
Neste referent	Per Arne Arstad

Møtetidspunkt	20. april 2021 kl. 1900 – 2000
Møtested	Digitalt på Zoom
Møteleder	President Erik A Dahl
Antall m gjester og observatører	24
3. min	Finn Olsen orienterte om Sjørdalskarusellen som starter opp for førtiende gang med Kringsjåløpet onsdag 21. april.
Hovedtema	Dovrebanen – planlegging og bygging av dobbeltspor
Foredragsholder	Lars Eide, prosjektsjef i Bane NOR
Kort om foredraget	<p>Eide starte sin orientering med å referere til forslag til NTP (Nasjonal transportplan) for de neste 12 årene (2022 – 2033), som skal vedtas i Stortinget sommeren 2021. Her ligger det inne en total investeringsramme i samferdselsprosjekter på 1.200 milliarder kroner, herav 393 milliarder til jernbaneprosjekter.</p> <p>Sluttregninga for Inter City satsningen har blitt for høy, og det her behov for å redusere denne til byene Hamar, Tønsberg og Moss.</p> <p>Eide orienterte om at det planlegges for å bygge dobbeltspor på Dovrebanen fram til Åkersvika, 900 meter sør for Hamar, med planlagt ferdigstillelse i 2027. Det har vært stor uenighet om linjevalget igjennom Hamar. Bane NOR forutsetter å følge eksisterende linje fra Åkersvika videre til Hamar stasjon, men det er usikkert når denne strekningen kan ferdigstilles med dobbeltspor.</p> <p>Det planlegges videre for dobbeltspor på strekningen Flatmo (3 km sør for Brumunddal) til Brumunddal og videre til Moelv i løpet av NTP-perioden. Med denne optimaliseringen av Dovrebanen med dobbeltsporsparseller vil reisetiden mellom Lillehammer og Oslo da kunne reduseres fra dagens 2 timer og 19 minutter til 1 time og 48 minutter i 2034. Og antall togavganger pr. time kan økes fra en til to.</p> <p>Det er ikke avsatt midler i NTP til å bygge dobbeltspor Moelv – Lillehammer. Men med et sammenhengende dobbeltspor på hele strekningen Oslo – Lillehammer vil reisetiden kunne reduseres til 1 time og 31 minutter.</p> <p>Det er nødvendig å sikre tilstrekkelig kapasitet for hensetting av 16 togsett ved Hove. Er ferdig med planlegging, venter på investeringsbeslutning. Frist for ferdigstillelse er innen utgangen av 2023.</p>
Referent	Jørgen Skaug
Neste møte	27. april
Neste referent	Marthe Kari Dahl

Møtetidspunkt	13. april 2021
Møtested	Zoom
Møteleder	President Erik Andreas Dahl
Antall m gjester og observatører	31+1
	Bjørn Skoglund takket for fine blomster til hans 75 årsdag.
Hovedtema	Digitalisering og bærekraft. Hvorfor er det tradisjonelle landbruket borte om 15 – 20 år
Foredragsholder	Professor Arne Krokan fra NTNU Han kommer fra Lillehammer er professor i dr.polit ved NTNU på Gjøvik, Institutt for industriell økonomi og teknologiledelse.
Kort om foretdraget	<p>Professor Arne Krokan holdt et interessant og spennende foredrag i en flott ramme i en profesjonell visning på Zoom med mange eksempler.</p> <p>Han innledet å fortelle at kunnskap innen digitalisering og bærekraft er den mest etterspurte under pandemien. Digitalisering er å gjøre oppgaver på en annen måte, ikke som domstolen som arbeider med å gå fra papir til PDF-dokumenter.</p> <p>Digitalisering har fått en ny måte å eie kunst på. Kunstneren Beeple solgte en collage bestående av 5000 bilder lagt ut på nett som alle kan se for 69 millioner dollar. En kjøper et bevis på at en eier kunstverket som alle kan se.</p> <p>Krokan tegnet et kart hvordan teknologi, Samfunn og organisering henger sammen og fortalte hvordan arbeidet med bygging av jernbane i USA var starten på moderne organisasjoner med arbeidsdeling, koordinering og hieraki. Det var krevende å koordiner driften med over 200 tidssoner. Innføring av tidssoner Greenwich mean time ble ikke innført før i 1895.</p> <p>Den teknologiske utviklingen har vært enorm på 1900 tallet – bildet fra 1900 hvor gatebildet i New York var dominert av hester til at det i 1920 var biltrafikken som hadde overtatt. I 1920 kom støvsugeren, kjøleskapene og elektrisitet ble vanlig. Arbeidsoppgavene i samfunnet ble endret.</p> <p>Nå er det digitalisering som utgjør den største utviklingen hvor kunstig intelligens utgjør en stadig større del.</p> <p>Utviklingen i Landbruket</p> <p>Tidligere måtte vi tilpasse oss naturen, nå er det naturen som må tilpasse seg teknologien. Den største norske innovasjonen innen landbruket er norsk rødt fe som er avlet opp for å produsere mest mulig melk og kjøtt.</p> <p>Fedrift er ressurskrevende og kostbar. Utbyttet er kun 4% og legger beslag på store arealer og skaper vannmangel i verden. Vitenskapen har tatt ut stamceller og latt det vokse i gjæringskultur og bruker 3D-printer til å lage mat. Effektivitet er økt til 40 –80%. Forsker mener at i 2030 er kjøttprisen 1/5 av det den er i dag. Dette vil føre til store omstillinger i landbruket med endret infrastruktur, produksjonsprosesser, kultr og mindset.</p>

Ledelse blir stadig viktigere med riktig analysemodell, visjon (kongstanke), gode relasjoner og handlingsdyktighet.

Digitaliseringen har mange fortrinn blant annet kan det gjøre jobben bedre og raskere. Innen helsevesenet kan diagnoser stilles raskere og vaksiner lages forttere som for eksempel covid19 vaksinen. Svakheten er at algoritmene ikke alltid er å stole på. Den ser ikke alltid forskjell på f.eks. steiner og sauer på fjellet.

GPT-3 er en kunstig intelligent metode som ennå ikke er tatt i bruk. Metoden er så bra at det er vanskelig å se forskjell på hva som er skrevet i metoden og et brev forfattet av et menneske. En GPT-3 kopi kan være så lik originalen at det er vanskelig å se forskjell.

Mange vil hevde at maskinene vil ta arbeid fra menneskene. I 2018 var 71% av arbeidet utført av mennesker, mot 29% av maskiner. I 2025 vil forholdet være 48% - 62%. Krokan mener at måten verdi skapes på endres og kompetanse vil bli etterspurt. En må ikke være opptatt av å gjøre så mye rett på gamlemåten, men heller utføre de rette oppgavene. Endringskultur blir viktig.

Arkitekt Gösta Bengtson, Varberg ble spurt om hvor han ville reise om han hadde en tidsmaskin: - Jag skulle vilja resa både bakåt och framåt. För att se hur jävlig der var och jävligt det blir.

Arne Krokan avsluttet med å vise et bilde fra egen hage. Biene lever i et velordnet samfunn og er eksperter til å håndtere konflikter.

Det ble godt tid til flere spørsmål med gode svar. Takk for et interessant og tankevekkende foredrag.

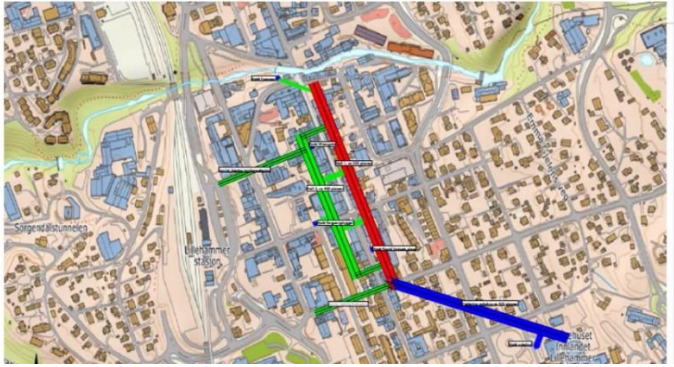
Referent	Finn Olsen
Neste møte	20. april 2021 kl 19:00
Neste referent	Arne Sviloson

Møtetidspunkt	Tirsdag 6. april 2021
Møtested	Digitalt på Zoom
Møteleder	President Erik A. Dahl
Antall m gjester og observatører	32 deltakere fulgte møtet digitalt.
Hovedtema	Medietilsynet
Foredragsholder	Direktør Mari Velsand
Kort om foredraget	<p>Mediepolitikk og medieregulering var kveldens tema.</p> <p>Statens ansvar for mediepolitikken ble grunnlovsfestet i 2004 gjennom det såkalte infrastrukturkravet i Grunnlovens § 100, sjette ledd: «Det påligger statens myndigheter å legge forholdene til rette for en åpen og opplyst offentlig samtale»</p> <p>Regjeringens mediepolitikk skal legge til rette for ytringsfrihet, pressefrihet, informasjonsfrihet og god nyhetsproduksjon står det Granavoll plattformen fra 2019.</p> <p>Ingen kan gripe inn i redaksjonens uavhengighet (Lov om redaksjonell uavhengighet)</p> <p>Kringkastingsloven er hovedloven for radio, TV og audiovisuelle medier. Den inneholder regler for reklame, sponing, tilgjengelighet og konsesjoner til kringkasting.</p> <p>Lov om økonomisk støtte til mediene skal legge til rette for et mangfold av redaktørstyrte journalistiske medier skal ha forutsigbare økonomiske rammer.</p> <p>Bildeprogramloven skal beskytte mindreårige mot skadelig påvirkning av levende bilder.</p> <p>Staten har en del virkemidler som: mva. fritak, mediestøtteordninger, offentlig allmennkringkaster (NRK), økonomisk støtte til kommersiell allmennkringkasting (p.t. TV2), konsesjoner og beskyttelse av barn mot skadelig innhold.</p> <p>Det finnes ulike mediestøtteordninger forvaltet av Medietilsynet (største post er 350 millioner årlig til produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier).</p> <p>NRK er en offentlig finansiert allmennkringkaster som fra 2020 er finansiert over statsbudsjettet (ca. 5,7 milliarder).</p> <p>Medietilsynet skal føre tilsyn med at NRK oppfyller sitt allmennkringkastingsoppdrag.</p> <p>Avtale mellom staten og TV2 om kommersiell allmennkringkasting gjelder 5 år fra 2019 (inntil 136 millioner årlig). Medietilsynet fører tilsyn at TV2 overholder avtalen.</p> <p>Medietilsynet skal føre tilsyn slik at de beskytter barn mot skadelig innhold med bl.a. aldersklassifisering av kinofilm og andre bildeprogram.</p> <p>Nesten alle i Norge har digital tilgang og 90 % har smarttelefon. De norske mediene har stor konkurranse fra de globale gigantene og 73% har tilgang til Facebook.</p> <p>Redaktørstyrte medier står allikevel sterkt som nyhetskilder i Norge og 83% leser daglig aviser på papir eller digitalt. NRK, VG, TV2, Dagbladet og</p>

	<p>Aftenposten er de mest brukte nyhetskildene. Lokal- og regionavisene har også viktig posisjon.</p> <p>Gruppen 60+ har høyest daglig bruk av alle typer media.</p> <p>Norske barn er digitale og får smartelefon tidlig.</p> <p>Medie- og nyhetsbruken økte da Norge stengte ned.</p> <p>Desinformasjon og falske nyheter er en økende utfordring (sjekk flere kilder).</p> <p>Medieøkonomien er under press og reklamemarkedet og annonseinntekter faller. Brukerinntektene øker imidlertid og flere har betalt nettavis.</p> <p>Medietilsynets samfunnsoppdrag skal fremme demokrati og ytringsfrihet ved å bidra og utvikle statens mediepolitikk, legge til rette for redaktørstyrte medier og bidra til at befolkningen har kritisk medieforståelse.</p> <p>Målgrupper er befolkningen, mediebransjen og myndighetene.</p> <p>Kjerneoppgaver er: gi konsesjoner til kringkasting, forvalte mediestøtteordninger, tilsyn med lover, aldersklassifisere kinofilm, bistå kulturdepartementet, barn og medier, kommunikasjon og veiledning til medier og internasjonal kontakt.</p> <p>Medietilsynet har ca. 40 ansatte med bred sammensatt kompetanse.</p>
Referent	Per Arne Arstad
Neste møte	13. april
Neste referent	Finn Olsen

Møtetidspunkt	23. mars 2021
Møtested	Zoom møte
Møteleder	President i Lillehammer Rotaryklubb Erik Andreas Dahl
Antall m gjester og observatører	27
3. minutter	Erik A Dahl gratulerte Bjørn Skoglund med 75-årsdagen i dag, han har fått en blomsterhilsen fra rotaryklubben.
3. minutter	Halvor Mølleløkken orienterte om arbeidet med Mesna kultursti, og minnet om dugnad for rydding i stien 6. mai kl. 1700.
Hovedtema	Nærings og tiltaksplanen for Lillehammer-regionen. Haagensen gikk gjennom hovedområdene i nærings- og tiltaksplanen for Lillehammerregionen, som nylig har vært sendt på høring. Han gikk gjennom strategien for å stimulere til økonomisk vekst og flere arbeidsplasser, og ga eksempler fra tiltaksplanen. Presentasjonen gav innblikk i et variert næringsliv med blant annet et sterkt IKT-miljø i Lillehammer.
Foredragsholder	Eirik Haagensen, Nærings sjef i Lillehammer
Kort om foredraget	Hovedpunkter i E. Haagensens gjennomgang av næringsplanen var: <ul style="list-style-type: none"> • Bidra til økt kompetanse om og bruk av bærekraftige og digitale forretningsmodeller i næringslivet i regionen. • Utvikle og styrke utvalgte klynger og nettverk. • Bruke innbyggerinvolvering, samarbeid og teknologi for å utvikle samfunnet og næringslivet. • Jobbe kontinuerlig med å forbedre hvordan kommuneorganisasjonene bidrar til å realisere utvikling av næringslivet. • Fortelle gode historier fra regionen. <p>Haagensen fortalte om planer for parkering i fjell under Lillehammer sentrum, som også vil kunne være viktig for byutviklingen. Han utdypet også hvordan kommunen jobber med utfordringen med å tilby næringsarealer.</p>
Referent	Marthe Kari Dahl
Neste møte	Tirsdag 6. april 2021
Neste referent	Per Arne Arstad

Møtetidspunkt	Tirsdag 16. mars 2021 kl. 1900
Møtested	Digitalt på Zoom
Møteleder	President Erik A Dahl
Antall m gjester og observatører	Totalt 33 medlemmer og hospitanter.
Hovedtema	Cybertrusslene mot norske virksomheter og det norske samfunnet i dag.
Foredragsholder	Generalmajor Inge Kampenes, sjef for Cyberforsvaret i Norge
Kort om foredraget	<p>Generalmajmajor Kampenes påpekte innldningsvis at cybertrusselen er den største trusselen vi har i verden - den retter seg både mot offentlig og privat sektor.</p> <p>Undersøkelser viser at 42% er bekymret for cyberangrep på styringssystemer i samfunnet. 37% er bekymret for terrorangrep mot Norge, mens 29 % er bekymret for kapringer/skoleskytinger. Av toppleder i samfunnet sier 90% at de er bekymret.</p> <p>I sin årlige trusselvurdering peker E-tjenesten og PST på at det er de digitale trusler som øker mest. Aktører kan være kriminelle, organisasjoner eller også nasjonalstater. Spam og virus blir for det meste stanset av brannmurer, men angrep fra nasjonalstater kan være så avanserte at det ikke oppdages før de er inne i systemer.</p> <p>Norge er et sårbart land i den forstand at vi er et av de mest digitaliserte samfunn i verden. Digitaliseringen har ført til stor verdiskapning, samtidig som avhengigheten har ført til større sårbarhet. Det betyr at enhver leder må balansere mellom tilgjengelighet, sikkerhet og kostnad. For det er slik at sikre digitale tjenester er kostbare.</p> <p>I Forsvaret er alle kommunikasjonssystemer digitale. De skal sikres, samtidig som alle andre alternative løsninger skal sikres. Dette er krevende, men det gir økt mobilitet og økt operativitet.</p> <p>Fra 2016 har Cyber fått status som eget domene i forsvarssystemet sammen med hær, sjø, luft og fra 2019 Space.</p> <p>Cyberkrigsføring er verdensomspennende. Her brukes ikke dødelige våpen, de kan være fordekt, men de har rask effekt og stor angrepsflate. Derfor er det vanskelig å vite når en er i krise og krig. Det gjøres et omfattende arbeid i forsvaret med å oppdatere alle systemer, tette alle hull slik at uverdkommende ikke bryters eg inn i systemer som kan true vår nasjonale sikkerhet.</p>
Referent	Arne Svilosen
Neste møte	Tirsdag 23. mars
Neste referent	Marthe Kari Dahl

Møtetidspunkt	9. mars 2021 kl 19:00
Møtested	Zoom
Møteleder	Gyda Austin
Antall m gjester og observatører	51 fra Lillehammer og Mesna Rotary
Hovedtema	Byutvikling i Lillehammer
Foredragsholder	Lars Bergsens og Per Olav Hasselknippe, LARKAS
Kort om foredraget	<p>Byhistorie sett fra Bergsenghjørnet</p> <p>Lars Bergsens åpnet med å fortelle at hans tippoldefar Arne Bergsens kom til Lillehammer i 1938 fra Brøttum og åpnet sin første butikk. Lillehammer hadde da 500 innbyggere.</p> <p>1972 Thor Bergsens overtok driften etter sin far og bygde ny forretning langs jernbanegata.</p> <p>1986 Bygningen i Jernbanegata ble kledd inn i tre.</p> <p>1997 Arne og Lars Bergsens tar over driften.</p> <p>2001 Kjøpte Norges Bank</p> <p>2002 Vinmonopolet flyttet inn i Jernbanegata</p> <p>2005 Kiwi Stampesletta i nybygg med 5 leiligheter</p> <p>2006 Kjøpte Eidsivabygget – bla HTH, solgt til Tema Eiendom</p> <p>2015 Kjøpte Nordstrandgården</p> <p>2016 Bygde leiligheter på Sentrum Parkeringshus</p> <p>2018 Bøndernes hus -> Verdensteatret</p> <p>2020 Kjøpte Brandstasjonen</p> <p>I dag har bedriften 460 millioner i omsetning og 120 ansatte.</p> <p>Parkering i fjell</p> <p>Den siste skissen</p> <p>Lars Bergsens begynte med at det er et sterkt behov for parkeringsplasser i sentrum. Fortetning i byen må ikke gå på bekostning av parkeringsplasser. Private aktører har vært på banen og Kommunen har engasjert seg formelt i saken og nedsatt en prosjektgruppe. Reguleringsfasen er i begynnerfasen. Det skal også reguleres under bakken.</p> <p>Innkjøring er foreslått fra bankrysset og utkjøring ved Skysstasjonen. Det røde feltet omfatter Hall 1 med 400 parkeringsplasser, det grønne</p>

Hall 2 med 2-300 plasser. Det blå feltet er neste fase som involverer sykehuset. Det blir heisforbindelse til gateplan.

Mulighets studiet for Skyssstasjonen

Per Olav Hasselknippe i Larkas as fortalte at Lillehammer kommune arbeider med et Områdeprogram for sentrum Vest.

Utgangspunktet er 2 spors jernbane til Lillehammer. Programmet omfatter fortetting og bygging i høyden på nivå med Fylkeshuset. En del eldre bygninger kan bli revet og grønne lommer skapt mellom husene. En tenker at bussene vil få busstopp under blokkene hvor det også er tenkt 500 parkeringsplasser for 300 leiligheter. Blokkene vil også kunne inneholde forretninger og næringsarealer. Wiesesgate vil kunne gå helt ned til stasjonen.

Tegningene viser blokker på begge sider av stasjonen.

Utvikling av Brannstasjonstomten

Eiendommen omfatter Brannstasjonen, Ramsøybygget og Strangstadvillaen hvorav Ramsøybygget skal bestå. Prosjektet vil bestå av 4 boligkropper med gjennomgående leiligheter, sokkeletasje med dagligvarebutikk med ferskvare. Det vil være grøntarealer og leilighetene vil være sikret innsyn. Fasadene blir i tegl, tre og kobber. Det er god dialog med kommunen og søknad til regulering blir sendt inn i løpet av våren. Lars Bergseng understreket at de satset på kvalitet og tok utgangspunkt i byplanen fra 2020 selv om det kan være vanskelige problemstillinger enkelte ganger.

(bildene er laget av Larkas as og var del av presentasjonen)

Arvid Møller slutførte arbeidet med boken Bergseng, Byen og butikken før han døde. Lars Bergseng gir oss tilbud på boken til kr 200,-. Ordinær pris er 395,-. Boken kan bestilles på mail kristin.h.valla@gmail.com

Takk for en god presentasjon.

Referent	Finn Olsen
Neste møte	16. mars 2021
Neste referent	Arne Svilosen

Møtetidspunkt	Tirsdag 23. februar 2021 kl. 1900
Møtested	Digitalt på Zoom
Møteleder	Erik A. Dahl
Antall m gjester og observatører	Totalt 25 personer fulgte møtet (4 personer fulgte møtet fra Scandic og 21 deltagere fulgte møtet digitalt).
Hovedtema	Digitalisering - utfordringer og muligheter.
Foredragsholder	Morten Rønning - adm. dir. i IKOMM
Kort om foredraget	<p>Kort om foredraget: Erik Dahl ønsket velkommen og presenterte kveldens foredragsholder.</p> <p>Morten Rønning delte foredraget i tre punkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Presentasjon av IKOMM -Digitalisering - utfordringer og muligheter -Sikkerhet <p>IKOMM har hovedkontor på Lillehammer og er en totalleverandør av IKT tjenester til kunder i privat og offentlig sektor. Lillehammer, Gausdal og Øyer kommuner var de opprinnelige eierkommuner. Siden har Indre Østfold (kommunesammenslåing) og Nesodden kommet til. Østre Toten vil også komme inn på eiersiden. IKOMM ble startet i 2003 som et IKS selskap med 8 ansatte. Selskapet har lagt vekt på nær lokal tilknytning til kunden. De har også kontor på Askim og Nesodden. Det vil også opprettes et kontor i Østre Toten kommune når de har gått inn på eiersiden. Selskapet har nå 206 ansatte og er ISO sertifisert på både kvalitet og styringssystem for informasjonssikkerhet. IKOMM har daglig 35000 brukere som benytter seg av over 900 applikasjoner. Omsetningen siste år er ca. 250 MNOK.</p> <p>Digitalisering - utfordringer og muligheter.</p> <p>Selskapet skal bistå kundene til å oppnå vesentlige forbedringer gjennom digitalisering. Videre skal de videreutvikle selskapet slik at de tiltrekker seg og beholder personell fra nærområdet til sine kunder. De har hatt en høy medarbeidertilfredstillhet hvor få slutter. Brukertilfredshet har også vært svært god.</p> <p>Digitalisering handler om 70-80 % menneskelige ressurser, organisasjon og prosesser. For ikke å stagnere må kompetanse stadig fornyes for å kunne tilpasses ny tid. For å kunne utnytte all den teknologi som allerede finnes hjemme hos folk er det sammen med bl.a. Eidsiva, NTNU og Norsk Forskningsråd igangsatt et prosjekt.</p> <p>Selskapet har også et engasjement for barn og unge. Flere lærlinger har vært i bedriften og i samarbeid med NAV har det vært gjennomført arbeidspraktisk trening.</p> <p>I samarbeid med NAV er det lagd et program for å gi personer en sjanse for opplæring og muligheter for jobb i etterkant. God erfaring med dette for å få personer tilbake i arbeidslivet.</p> <p>IT kostnadene i en bedrift eller kommune ligger på ca. 5 %.</p> <p>Sikkerhet.</p> <p>Det blir et stadig mer komplisert og skjerpet risikobilde.</p>

	<p>I Østre Toten kommune har ingen systemer fungert på over en måned etter dataangrep. IKOMM har nå opprettet samarbeid for å få kommunenes systemer tilbake i drift.</p> <p>Det ligger ofte kriminelle forretningsmodeller bak slike angrep og de krever løsepenger for å systemene på lufta igjen. En del angrep kan være politisk motivert. Mange angrep kommer fra Russland, Kina og Nord-Korea.</p> <p>Enkelte angrep kan også være fra ikke profesjonelle som har kjøpt et program for å prøve å skade en bedrift.</p> <p>En kan dele trusselaktørene inn i grupper: Stater, kontraktører, organisert kriminalitet, politisk motivert og enkeltkriminelle og svindlere.</p> <p>Det er som regel menneskelige feil som gjør at et angrep lykkes. En kan f.eks. bli lurt til å trykke på en link. Derfor må det jobbes med å øke kompetansen til de ansatte i bedriften.</p> <p>Det kan være et økonomisk dilemma hvor mye ressurser en skal bruke for å forebygge slike angrep.</p> <p>Et eksempel fra siste tiden er et angrep på vann og avløp systemet i Drammen kommune.</p> <p>IKOMM sine utfordringer er: Beskytte - programvare Trene - informasjon og dokumentasjon Gjenskape - raskest mulig</p> <p>10 % av de som jobber i IKOMM jobber med sikkerhet.</p>
Referent	Per Arne Arstad
Neste møte	9. mars
Neste referent	

Møtetidspunkt	16. februar 2021
Møtested	Digitalt på Zoom.
Møteleder	President Erik A. Dahl
Antall deltakere	40 deltakere, herav 6 deltakere fulgte møtet fra Scandic Victoria
Før hovedtemaet	Det var opptak av to medlemmer i Lillehammer Rotary, Øystein Windingstad, der Steinar Fossbråten er fadder, og Hans Holmengen med Svein Melgaard esom fadder.
Hovedtema	Sykehuset – den viktigste saken for Lillehammer
Foredragsholder	Oddvar Møllerløkken
Kort om foredraget	<p>Oddvar Møllerløkken ga en grundig orientering om prosessen med ny sykehusstruktur i Innlandet, der han også delte flere gode argumenter for at Lillehammer fortsatt skal ha et stort akuttisykehus.</p> <p>Oddvar Møllerløkken er leder av både Innlandet og Lillehammer Høyre, er opposisjonsleder i Lillehammer kommunestyre og medlem av Høyres sentralstyret. I møtet fikk vi en god oppdatering av det krevende arbeidet med å utmeisle en ny sykehusstruktur i Innlandet, der både kompetanse (rekruttering av spesialister) og økonomi er og blir de mest kritiske faktorene.</p> <p>Tiden før 2017. Vi fikk et felles helseforetak Sør-Øst. Det ble aktuelt å flytte funksjoner mellom sykehusene. Flere sykehus hadde akuttberedskap - krevende med flere vaktlinjer.</p> <p>2017 Idefaserapport utarbeidet, flere alternativer utredet. Politisk behandling i kommunestyre og fylkesting. Lillehammer er det eneste sykehuset som kan bli/være hovedsykehus.</p> <p>2019 Styret i Helse Sør-Øst ønsket en oppdelt struktur med et nytt hovedsykehus ved Mjøsbrua, der ett av de bestående sykehusene blir akuttisykehus nr. 2, og ett av sykehusene blir elektivt sykehus. Tynset skal bestå som eget sykehus og Kongsvinger sykehus flyttes Helse Sør-Øst til A-hus.</p> <p>2020/2021. Samfunnsanalyse konkluderte med nytt hovedsykehus i Brumunddal, akuttisykehus i Lillehammer og elektivt sykehus på Gjøvik og stort Distriktsmedisinsk Senter i Elverum med base for luftambulans. Det er stor uenighet om strukturforlaget. Styret i Helse Sør-Øst beslutter ny høringsrunde, der alle kommuner i Innlandet skal svare på 4 sentrale spørsmål. Forventet vedtak før sommeren 2021.</p> <p>Møllerløkken gikk videre igjennom en 5-punkt argumentrekke - hvorfor Lillehammer fortsatt skal være et stort akuttisykehus i Innlandet;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lillehammer er det største sykehuset mellom A-hus og Trondheim med god rekrutteringsevner og har høy kompetanse. 2. Har det største opptaksområdet – har flest pasienter 3. Har god bygningsstruktur, akuttsløyfe og muligheter – potensiale for mere 4. Blir et akuttisykehus i by i Oppland – blir balanse med Hedmark (der et nytt hovedsykehus sannsynligvis blir bygd) 5. Redusert risiko – flere år til et evt. nytt sykehus er ferdig.
Referent	Jørgen Skaug
Neste møte	23. februar
Neste referent	Per Arne Arstad

Møtetidspunkt	Tirsdag 9. februar 2021 kl. 1900
Møtested	Digitalt på Zoom
Møteleder	President Erik A. Dahl
Antall m gjester og observatører	29 personer fulgte møtet
3. min	Erik A. Dahl orienterte om at de som ønsker å delta som frivillig under Litteraturfestivalen melder dette til Aud Hulberg eller Kristin Hille Valla.
3. min	Øivind Pedersen orienterte om at Lillehammer kommune hadde sendt ut Strategisk næringsplan på høring, med høringsfrist 26. februar.
Hovedtema	Kjøpesentre og varehandel i støpeskjeen
Foredragsholder	Erik Skjellerud, senterleder ved Strandtorget kjøpesenter
Kort om foredraget	<p>1. KJØPESENTER I STØPEKJEEN Strandtorget åpnet dørene i april 1995. En flom rammet senteret i 1995. I 2005 og 2010 ble senteret utvidet, slik at det nå har et salgsareal på 27700 kvm - fordelt på 65 butikker. Omsetningen i 2020 var på 1,2 milliarder. Totalt er det på heltid og deltid ca. 700 ansatte. Strandtorget eies fra 1 jan 2021 av Scala/CC eiendom og er på 30. plass av 400 kjøpesentra i Norge.</p> <p>2. SAMARBEID MED ULIKE AKTØRER Strandtorget har samarbeid med Lillehammer sentrum, Plantasjen, El kjøp og andre aktører i området rundt kjøpesenteret. Julemagasinet er et godt eks på viktigheten av tett samarbeid for å hindre handelslekkasje til andre steder. God støtte også til kulturlivet og idretten i Lillehammer.</p> <p>3. PANDEMIEN Etter en god start på 2020, stoppet det opp etter 12 mars. Omsetningen gikk sterkt ned, men tok seg opp igjen og i august var senteret ajour med 2019. Ved fjorårets utgang viste omsetningen en økning på ca. 20 mill. Verst rammet er tekstil/sko/reiseeffekter og servering.</p> <p>4. NETTHANDEL Netthandelen har hatt en vekst i Norge på ca 40% de siste år. Særlig gjelder dette klær/sko, mens andre bransjer har klart seg bra. Skjellerud mente at kjøpesentrene vil overleve, men de vil dreie mer i retning av opplevelsessentra med butikker, restauranter, bowling ,underholdning.</p> <p>5. NY E 6 Ny E 6 vil by på en utfordring og det er uklart hvilken effekt den vil få for Strandtorget. Nå som trassen er lagt, er det viktig med gode løsninger på avkjøringen sørfra og nordfra inn til Lillehammer. Skjellerud mente dagens avkjøring over brua sørfra kan være en god løsning, mens det må arbeides videre med avkjøringsplanene nordfra.</p> <p>6. VIDERE UTVIKLING Strandtorget skal rustes opp i årene fremover, en policy som nye eiere legger vekt på i et langsiktig perspektiv. Det som kan komme allerede dette året en visuell opprustning. Men det vil også komme nye butikker og bransjer inn, sammen med vekten på opplevelser. Det står leietakere i</p>

	kjø som ønsker å etablere seg. Arealet til Monter er interessant i utviklingen. Kanskje kan det bli en navneforandring - til CC-Strandtorget? Senterlederen pekte på at det raskt vil bli montert ladere for el biler der kunden kan gjøre sin handel f eks til hytte turen, men bilen lades.
Referent	Arne Svilosen
Neste møte	16. februar
Neste referent	

Møtetidspunkt	Tirsdag 2. februar 2021
Møtested	Digitalt på Zoom
Møteleder	Erik A Dahl
Antall m gjester og observatører	31
Hovedtema	Filmbyen Lillehammer
Foredragsholder	Terje Nilsen fra Østnorsk filmsenter og Mari Nørstegård Tomren fra Filminvest
Kort om foredraget	<p>Foredragene ga oss et innblikk i et vitalt og talentrikt filmmiljø i regionen og byen. Innlandet har produktive filmskapere som gjør seg bemerket og vinner nasjonale og internasjonale priser, og det er etablert et støtteapparatsom bidrar til å gjøre dette mulig. Østnorsk filmsenters hovedoppgave er å gi tilskudd til kort- og dokumentarfilm og å drive bransjeutvikling innen film og spill, samt tilby filmtiltak for barn og unge.</p> <p>Innlandet har et godt utgangspunkt for kompetanseutvikling, med nasjonale utdannelser i film, tv fag, spilleutvikling og teknisk personale. Østnorsk filmsenter samarbeider med det øvrige filmfaglige nettverket i Norge og strekker seg også mot internasjonale prosjekter og nettverk. Eiere er Gausdal, Øyer og Lillehammer kommune og Innlandet Fylkeskommune.</p> <p>Filminvest er et investeringsfond for audiovisuell produksjon i regionen Trøndelag og Innlandet. Filminvest investerer i kommersielle audiovisuelle prosjekter med regional forankring som styrker regionens audiovisuelle industri og som har stort publikumspotensial samt positiv forventet økonomisk avkastning. Fondet eies av fylkeskommunen Trøndelag og Innlandet og kommunene Trondheim og Lillehammer. Filminvest kunne vise til en variert liste med film produksjoner som de siste årene har høstet stor oppmerksomhet. Det jo noe merkelig at det er blitt et filmmiljø ved Mjøsa, og at det framstår som et senter for barne- og ungdomsfilm i Norge. Det er fantastisk. Det uttalte Nils Ole Oftebro ved Norgespremierer til filmen «Bestefar er en Alien» på Lillehammer i 2020.</p>
Referent	Marthe Kari Dahl
Neste møte	9. februar
Neste referent	Arne Svilosen

Møtetidspunkt	26. januar 2021 kl. 1900
Møtested	Digitalt via Zoom
Møteleder	Erik A Dahl
Antall m gjester og observatører	28 deltakere (rekordoppslutning på et digitalt møte)
Hovedtema	Ego-foredrag
Foredragsholder	Kristin Rustad
Kort om foredraget	<p>Kristin Rustad ble tatt opp som medlem i Lillehammer Rotary 24. juni 2020. Hun ble født i Larvik i 1947, men allerede i 1949 flyttet familien til Grønstadsgate Lillehammer. Her fikk hun en trygg og aktiv barndom, med mange barn i området med bl.a skiskole og lek i Parken.</p> <p>I 1954 flyttet familien til Vadsø, der hennes far ble sorenskriver. Dette var i en tid med gjenreiseing av Finnmark etter krigen. Her fikk hun mange venner, og var aktiv på mange områder, særlig innen idrett. Hun fullført nesten hele realskolen i Vadsø, før hun flyttet med familien til Egersund i 1964, der hennes far hadde fått ny jobb som sorenskriver.</p> <p>Egersund er byen på sørvestlandet som er mest kjent for fajansefabrikker og sildeoljefabrikker. Her fullførte hun gymnaset i 1967. Deretter tok hun lærerskolen (2-årig) i Levanger, og fikk sin første jobb som lærer i Egersund, der familien fortsatt bodde. Det ble to flotte år som lærer i Egersund og hun skjønnte at hun hadde valgt rett yrke. Der lærte hun mye om klasseledelse i praksis, som også ble nyttig i hennes senere jobb som skoleleder. I 1971 begynte hun på Oppland DH for å ta et grunnfag til adjunkt-kompetanse.</p> <p>Under denne tiden traff hun Simen, som hun giftet seg med i 1972. De flyttet inn i nytt hus på Fåberg i 1975 og fikk to sønner sammen i 1973 og 1976. Deretter fulgte ca. 10 år med jobb som lærer i Lillehammerskolen, oppfølging av egne unger i barnehage og fritidsaktiviteter og masse sosiale og hyggelige opplevelser med venner.</p> <p>I 1985 begynte hun som inspektør på Hammartun barneskole, men søkte permisjon i ett skoleår for å fullføre sin adjunktkompetanse med engelsk grunnfag ved Hamar lærerhøgskole i 1989. Året etter (1991) begynte hun et vikariat som konsulent på skolekontoret med ansvar bl.a for ressursdisponering og vedtak om spesialundervisning.</p> <p>I 1992 fikk Kristin et vikariat som rektor ved Hammartun barneskole, som hun også hadde gjennom hele OL-perioden. Fra 1997 ble hun fast tilsatt som rektor ved skolen - en jobb hun hadde fram til 2013 med unntak av ett år (2006), da hun vikarierte som skolesjef i Lillehammer kommune – som var en utrolig krevende jobb, men også en nyttig erfaring.</p> <p>I sine 44 år i skoleverket har Kristin opplevd store og krevende endringer, der hun bl.a listet opp følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1969 Lov om grunnskolen – 9-årig pliktig skolegang. Lillehammer folkeskole ble Hammartun barneskole og Hammartun ungdomsskole. • 1973 Undervisningen reduseres til 5 dager/uke – lørdagsfri. • 1974 Mønsterplan av 1974 – lokalt læreplanarbeid i fokus • 1975 Lov om spesialskoler opphever – alle elever skal integreres i den vanlige skolen • 1987 Mønsterplan av 1987 – forutsatte et omfattende lokalt læreplanarbeid.

	<ul style="list-style-type: none"> • 1994 Reform 94 – lovfester rett til 3 års videregående opplæring • 1997 Reform 97 – grunnskolen blir 10-årig. Ny læreplan R97. 6 åringer begynner i skolen, og lovfester SFO • Ca. 2004 Internasjonale tester. Nasjonale prøver/tester for alle. • 2004 Elevundersøkelsen obligatorisk, elevenes trivsel og skolemiljø kartlegges • 2006 Kunnskapsløftet med nye læreplaner der grunnleggende ferdigheter styrkes. Mer vekt på tilpasset opplæring. Nye lærebøker i alle fag. <p>I sitt Ego-foredrag sa Kristin Rustad at noen av de største utfordringene i skolehverdagen har vært:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alle nye læreplaner har skapt nye utfordringer. Mye å sette seg inn i og mye arbeid med Lokale læreplaner, nye læreverk og nye måter å organisere skoledagen på. Lærere er - som folk flest - ikke udelt begeistret store forandringer. • (1975) Tilrettelegging for elever med store og omfattende behov for spesialundervisning. Etter at lov om spesialscole opphevet skal alle gå i vanlige skoler / klasser. De skal bli møtt med respekt, og tilrettelegging av undervisningen skal så langt det er mulig foregå klassen • Tilrettelegging og inkludering av fremmedspråklige elever. (Fra 1 til 15 morsmål på Hammartun.. i min periode der.) • Reform 97. Utbygging og ombygging av skolen. Klargjøring til å ta imot 6 åringer og elever fra NYBU. • Sammenslåing av Hammartun B og Hammartun U. Stor uenighet og mange tunge og krevende prosesser knyttet til dette.. <p>Kristins konklusjon i sitt EGO-foredrag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jeg har hatt en oppvekst preget av mye flytting, og det har sikkert preget meg på mange måter. Jeg har opplevd det som positivt, og jeg tror det bl.a har bidratt til at jeg ikke er redd for omstillinger og nye utfordringer. • Jeg har opplevd store endringer i forhold til yrket som lærer og skoleleder. Men generelt sett har arbeidet på forskjellige nivåer i skolen vært preget av glede. Jeg sitter igjen med utallige flotte opplevelser sammen med flotte barn, foreldre og kolleger. • Samarbeidet i rektorkollegiet i Lillehammer har vært veldig positivt. • Jeg vil påstå at Lillehammer har hatt og har gode skoler med utrolig mange dyktige lærere og skoleledere.
Referent	Jørgen Skaug
Neste møte	2. februar
Neste referent	Arne Svilosen

Møtetidspunkt	19. januar 2021
Møtested	Zoom
Møteleder	President Erik Andreas Dahl
Antall m gjester og observatører	21
Hovedtema	Renovasjonsselskapet GLØR – inn det grønne skifte
Foredragsholder	Daglig leder Glør Inge Morten Haave
Kort om foredraget	<p>GLØR eies av Gausdal, Lillehammer og Øyer kommuner og består av selskapene GLØR IKS, GLØR Partner og Stiftelsen Etterbruksfond for Roverudmyra deponi. Glør er også deleier i Mjøsanlegget a.s. sammen med andre renovasjonsanlegg i Innlandet.</p> <p>Selskapet styres av et representantskap og et styre for GLØR IKS med styreleder Jan Tore Meren.</p> <p>Det er inngått en selskapsavtale med kommunene som har forvaltningsansvaret og GLØR driftsansvaret. Abonnentene betaler lik pris i alle tre kommuner uansett hvor de bor. Politikerne utarbeider en forskrift for kommunal renovasjon for husholdninger og fritidsboliger i kommunene.</p> <p>5 års strategiplan har 6 hovedmålsetninger bl.a.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reduksjon i hentet restavfall med 25 kg pr husholdning innen 2023 • GLØR skal bidra til at den total avfallsmengden reduseres med 2,5 % per husholdning innen 2023. • GLØR skal bli klimanøytrale innen 2030 og skal redusere sine klimautslipp med 50% innen 2023 • Kompetanseutvikling i Glør. I dag har 30 fagbrev og Masterstudie i miljøpsykolog er etablert ved HINN. <p>Tar med avfallspyramiden som gir en god indikasjon hvordan GLØR jobber :</p> <div style="display: flex; align-items: flex-start;"> <div style="flex: 1;"> <p>Avfallspyramiden</p> <p>Å bevege oss oppover i avfallspyramiden er et mål for GLØR i strategiplanen.</p> <p>The diagram is an inverted pyramid with five horizontal sections. From top to bottom, the sections are: 1. Avfallsreduksjon (green), 2. Gjenbruk (light green), 3. Materialgjenvinning (yellow), 4. Energiutnyttelse (orange), and 5. Deponering (dark orange). To the left of each section is a small text label: 'Lage mindre avfall' for the top, 'Bruke ting om igjen' for the second, 'Lage nytt av brukt' for the third, 'Brenne' for the fourth, and 'Legge på fylling' for the fifth. At the bottom right of the diagram is the GLØR logo, which consists of a green square with a white flower icon followed by the letters 'GLØR' in white on a green background.</p> </div> <div style="flex: 1; padding-left: 20px;"> <p>Deponering er ikke lenger lovlig, men gamle deponier fra tidligere er årsaken til at Stiftelsen Etterbruksfond for Roverudmyra deponi er etablert.</p> </div> </div> <p>Sammenlignet med andre har GLØR gunstige gebyrer – bare MGR har lavere. Gebyrene regnes ut etter selvkostprinsippet.</p>

EU har satt egne gjenvinningsmål for Norge. I Norge er det mange kommuner som ikke har sortering av husholdningsavfall, men sortering blir nå lovpålagt. Mål oppnåelse i 2016 var 38%, men skal opp på 55% i 2025. Plastemballasje ligger på 45% i dag, men skal opp på 50% innen 2025.

Totalt har GLØR en gjenvinning på ca 48% som ligger over landsgjennomsnittet, men ligger under nasjonalt mål for 2025.

Samfunnet må gjennom et grønt skifte. Det betyr en overgang til produkter og tjenester som gir betydelig mindre negative konsekvenser for klima og miljø enn i dag. Dette vil være krevende, men fullt mulig.

Vi må over på en sirkulær økonomi dvs en bruk- og gjenbruksøkonomi uten avfall. Biogass er et eksempel på sirkulær økonomi, bonden lager mat, forbrukerne spiser den, mens matavfallet går til produksjon av biogass. Mjøsanlegget er Innlandets produksjonssted for dette.

Plast er en viktig ressurs som kan gjenvinnes og husholdningene har blitt flinke til å bruke de grønne posene GLØR har sendt ut. Det ble påpekt at disse posene var uheldig og at beholdere ville vært bedre. Dette gjelder spesielt for miljøborg. Haave opplyste at de grønne posene nok har kommet for å bli.

GLØR innfører flere endringer:

- Matavfallsposer er gratis via renovasjonsavgiften. I dag er de laget av resirkulert plast. Et prøveprosjekt med nedbrytbare grønne biposer er gjennomført og vil bli sendt ut til husstandene i løpet av våren.
- GLØR oppfordrer til et lite abonnement med mindre restavfalldunker. Bytter en ut 240 liter med 140 liter vil en spare kr 1000,- pr år.
- Nye fargekoder og symboler felles for hele landet tas i bruk
- Nasjonal standard for skilting
- Adgangskontroll på Roverudmyra og gjenvinningsstasjoner
- Kameraovervåking på utvalgte miljøborg
- Digitalisering, selvkjørende renovasjonsbiler, seonserer i avfallsbeholdere og kundekommunikasjon.
- Min side på glor.no
- Ny App snart klar

Verdens største nedgravde avfallstorg er etablert på Nordseter. Samarbeidet mellom de 5 avfallsselskapene i innlandet fungerer bra hvor målsettingen er å dele kunnskap. Utnytte stordriftsfordeler og laget et kraftsenter i bransjen.

Mjøsanlegget produserer store mengder biogass med grunnlag i matavfall. Biogassen «eksporteres ut av Innlandet» til brukere i Østfold, Vestfold og Oslo. I innlandet satser man på E-busser istedenfor å benytte seg av den like miljøvennlige kortreiste biogassen. Fra «salen» ble det reist spørsmål hvorfor ikke Innlandet utnyttet denne ressursen.

	<p>Brannen i forsoreringshallen på Roverudmyra skyldtes antakelig batterier som var kastet i restavfallet. Batterier er spesialavfall som må behandles som det.</p> <p>Forsorteringshallen er gjenoppbygget og klar til bruk. I tillegg bygges det nå nytt servicebygg på Roverudmyra og skal være ferdig til høsten. Prislappen er på ca 50 mill.</p> <p>Viser til www.glor.no for mer informasjon.</p> <p>Takk for flott innlegg!</p>
Referent	Finn Olsen
Neste møte	26. januar
Neste referent	Anders Ole Hauglid

Møtetidspunkt	12. januar 2021
Møtested	Digitalt på Zoom
Møteleder	President Erik A. Dahl
Antall m gjester og observatører	21 deltagere fulgte det digitale møtet.
Hovedtema	Innovasjon Norges rolle i utvikling av et vekstkraftig og framtidsrettet næringsliv
Foredragsholder	Sverre Bjørnstad, direktør Innovasjon Norge Innlandet
Kort om foredraget	<p>Bjørnstad kom først inn på Innovasjon Norge sin visjon som er fastsatt av eierne, Nærings- og fiskeridepartementet og fylkeskommunene: «Vi gir lokale ideer globale muligheter».</p> <p>Formål: Innovasjon Norge skal være statens og fylkeskommunens virkemiddel for å realisere verdiskapende næringsutvikling i hele landet.</p> <p>Hovedmål: Utløse bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling og utløse regionens næringsmessige muligheter.</p> <p>Innovasjon Norge har et bredt internasjonalt nettverk og er representert i store deler av verden.</p> <p>Utfasing av oljerelatert virksomhet fører med seg utfordringer og nye trender. Dette gir nye muligheter og flere vekstbedrifter.</p> <p>For å nå FN sine bærekraftsmål er vi avhengige av bedriftene som vil møte utfordringer, men også nye store muligheter.</p> <p>For å nå målene tilbyr Innovasjon Norge: kapital, kompetanse og nettverk. I prosjektene bidrar de med: oppstart av bedrifter, innovasjon og utvikling og internasjonal satsing.</p> <p>I det vanskelige året som vi har lagt bak oss har flere innovative næringsmiljøer skapt flere vekstkraftige bedrifter.</p> <p>Det var også ekstraordinære midler i 2020 for krisetiltak p.g.a virkningene av covid.</p> <p>Bedrifter i samme verdikjeder i klynger er satsingsområde.</p> <p>Reiselivet er en stor en stor aktør i Innlandet, men er for sterkt fragmentert og trenger endringer.</p> <p>Innovasjon Norge sine finansieringsordninger til bedrifter vektlegger: Verdiskapning i Norge, bærekraft, markedsaksept og vekstpotensial, nyhetsverdi, gjennomføringsevne (menneskelig og økonomiske ressurser) og om Innovasjon Norge er utløsende for prosjektet.</p> <p>I Innlandet ble det innvilget beløp for 424 mill. i 2019 og 810 mill. i koronaåret 2020. I Lillehammer regionen ble det totalt gitt tilsagn for 39,12 mill. i 2020 (Lillehammer, Øyer og Gausdal).</p> <p>Gudbrandsdal Uldvarefabrikk (overgang til norsk ull) og Ment er lokale spennende bedrifter som er støttet.</p> <p>I Gausdal og Øyer er aldersgruppen 19-34 år synkende i større grad enn på landsbasis. Vi må skape spennende jobber og sammen med attraktive boligområder vil det trekke folk til distriktet.</p> <p>Innlandet kan bidra til å løse globale utfordringer.</p> <p>Grønn energi vil få en enorm etterspørselsvekst. Innlandet har vann-skog (bioenergi) - vind.</p> <p>Økt etterspørsel etter biometanol. Viktig med klimasmart landbruk.</p> <p>Etterspørsel etter batterier vil ha en 50-dobling innen 2040 og her ligger det fremtidsmuligheter.</p>

	<p>Sterk ressurstilgang i Innlandet og ny infrastruktur (jernbane, vei og IT) bringer oss nærmere de store befolkningskonsentrasjonene.</p> <p>25 % av hyttene i Norge finnes i Innlandet. Hytteeiere kan være en ressurs som kan benyttes i lokalsamfunnet.</p> <p>Ikke noe mål å konkurrere mot resten av Norge, men samarbeide for å utnytte vekstpotensiale.</p> <p>Innlandets fortrinn er bl.a.:</p> <p>Fornybar kraft, god infrastruktur, tilgang til kompetanse, stabilt og tørt klima, stabil kompetanse og arealer.</p> <p>Det trengs samarbeid til for å utnytte vekstpotensialet (klynger, kunnskapsutveksling og virkemiddelapparatet som Innovasjon Norge).</p>
Referent	Per Arne Arstad
Neste møte	19. januar kl.1900
Neste referent	Finn Olsen

Møtetidspunkt	5. januar 2021
Møtested	Digitalt møte på Zoom
Møteleder	President Erik A Dahl
Antall m gjester og observatører	27 deltakere fra både Lillehammer og Mesna Rotary fulgte det digitale møtet
Hovedtema	Nytt om LAMS
Foredragsholder	Amar Bokhari
Kort om foredraget	<p>Det er ingen selvfølge med utdanning i Pakistan. 55% av befolkningen er analfabeter (70% av kvinner). Bare 56% av barna i Pakistan går på skolen, og det er stort frafall. Det er mange kulturelle barrierer, og mange jenter giftes bort i 14 – 15-årsalderen.</p> <p>Fram til 1988 var Sultan Town en sovende forstad med 5000 innbyggere til millionbyen Faisalabad. Det var få arbeidsplasser, få barn i én offentlig «spøkesskoleskole» – et lokalsamfunn med lite håp. Det var her far til Amar, Yawar Bokhari, etablerte en filleryefabrikk, som raskt ble en hjørnesteinbedrift som bidro med arbeid og inntekter til lokalbefolkningen. Fabrikken vokste, men barn gikk ikke på skolen – fattigdomssirkelen var ikke brutt. LAMS-skolen ble etablert i 1996, da med 150 elever 1. – 5. klasse der bygning og drift av finansiert av filleryefabrikken.</p> <p>Yawar Bokharis sykdom og bortgang i 2012 førte til at mye av drivkraften i prosjektet i Sultan Town forvitret – spesielt filleryefabrikken. Bestillingene på filleryer uteteble. LAMS-skolen fortsatte, men uten hjørnesteinbedriften med sikre arbeidsplasser førte til usikkerhet, frustrasjon og fraflytting. Etter samarbeid med designer Runa Klock og Kid Interiør ble det fra 2014 gjenvunnet optimisme med nye produkter med ny design, omfattende endringer i fabrikken med satsning på HMS, og over 150 kvinner ble ansatt til å strikke og hekle.</p> <p>Amar Bokhari satte stor pris på de mange Rotary-posjekter knyttet til LAMS, bl.a bøker til bibliotek, ny skolebuss, skolehelseklinikk, naturfagrom, data og grønt LAMS (solcellepanel både på skolen og fabrikken).</p> <p>Koronapandemien fra mars 2020 har vært svært krevende, der LAMS har bidratt med både såpe og mat til de 1000 mest sårbare familier i Sultan Town. Tiltakene bidro til å begrense mulig smitte og avverge hungersnød i landsbyen.</p> <p>I 2021 er LAMS hjertet i lokalsamfunnet i Sultan Town med 700 elever (400 jenter og 300 gutter) - fra førskole for 4-5 åringer til videregående skole for ungdom 17 – 18-år. Det er 50 ansatte i skolen med et årlig driftsbudsjett på ca. 700.000, som i hovedsak finansieres av fabrikken og Stiftelsen LAMS i Norge. Private gaver og tilskudd er fortsatt viktig for LAMS.</p> <p>Amar Bokhari oppsummerte slik hva de hadde oppnådd i løpet av 25 år: Mere enn skole, økt selvtillit og stolthet, videre framtidsmuligheter, tusenvis av jenter har fått sin utdanning med reelle yrkesvalg og utsatt giftemål. Et trygt sted der lærere og elever kan utfolde seg.</p>
Referent	Jørgen Skaug
Neste møte	12. januar kl. 1900
Neste referent	Per Arne Arstad